

Socializace

Vymezení pojmu a cíle socializace

- = proces individuálního vývoje ve společenských podmínkách,
- začleňování (vrůstání, zespolečňování) jedince do společnosti.
- Přeměna z biologického individua ve společenskou bytost se specificky lidskou psychikou.
- Cíle socializace:
 - rozvinutí druhových vlastností člověka (typicky lidské chování a prožívání),
 - rozvinutí znaků jeho konkrétní přináležitosti (národní, státní, církevní),
 - impuls pro rozvinutí jeho individuálních zvláštností (spolu se socializací probíhá proces individuace)

Výsledek socializace

- Socializované „JÁ“, sociálně zralá osobnost, schopná přizpůsobovat se, zasahovat do svého prostředí, být připraven chovat se žádoucím způsobem,
- Schopná:
 - postarat se o sebe i jiné
 - předvídat důsledky svého chování
 - aktivní adaptace
 - empatie
 - altruismu
 - prožívat vinu, existence svědomí
 - sebeovládání a seberegulace;
 - sebeúcty a sebeakceptace, seberealizace
 - odolná vůči zátěži

Proces socializace

- Determinanty – zrání + socializační činitelé (interakce jedince a společnosti)
- Komplexní proces (tři úrovně psychiky)
- Celoživotní proces, fáze:
 - Primární, sekundární
- Obsah socializace – vyplývá ze společnosti
 - způsob činností, zvyky, jazyk, poznatky, normy, postoje, ideály, hodnoty...
- Záměrná a nezáměrná

Mechanismy socializace

Sociální učení (osvojování si komplexních způsobů chování):

- Sociální posilování (zpevnování) – odměna, trest
- Nápodoba (observační učení)
 - Vytvoření a uložení kognitivního obrazu CH modelu a bezprostřední či oddálená reprodukce
 - Výhody (spontánní, poskytuje vzor)
 - Nevýhody (i nežádoucí vzory, kognitivní obraz nedokonalý, zpodobnění hrubé, neúplné, návyk napodobování vede k omezení tvořivosti...)
- Identifikace - ztotožnění
 - obranná (autorita), anaklitická (milovaná osoba), závistná